

درس نامه موضع گیری

چکیده

امروزه فضای رسانه و شبکه‌های اجتماعی باعث نگاه سطحی مخاطب در برابر موضوعات شده است. نوجوان امروزی در برابر اتفاقات واقعی و وقایع اجتماعی واکنش غلط دارد. این درسنامه بر اساس نکات استاد هادی زاده در رابطه با موضع گیری نوجوان طراحی شده است. متریبان با بررسی یک مسابقه فوتبال درسنامه را شروع میکنند. اهداف درسنامه در قالب تحلیل آن مسابقه و مناظره پیرامون آن در متریبان محقق می‌شود.

هدف

هدف اصلی

درک ضرورت موضع گیری:

نقاط ضعف موجود در مخاطب امروزه باعث می‌شود به راحتی اخبار اطرافش را بپذیرد و بدترین موضع گیری در برابر اخبار را داشته باشد. او در این طرح موارد زیر را متوجه می‌شود:

۱. معمولا در برابر هر خبر به طور عادی موضع گیری می‌کند.
۲. اهمیت موضع گیری برایش روشن می‌شود.
۳. اصل خبر و فهم آن از اهمیت زیادی برخوردار است.
۴. از کنار اخبار نباید به راحتی عبور کرد.

مخاطب

مقطع تحصیلی

نهم (متوسطه اول)

جنسیت

پسر

خلاصه مراحل اجرایی

مرحله اول: تحلیل مسابقه فوتبال

مرحله دوم: مناظره پیرامون مسابقه فوتبال

مرحله اول:

هدف: ضرورت موضع گیری

خروجی اجرایی: تحلیل مسابقه فوتبال

زمان: یک ساعت

۱. ابتدا مربی برای شروع طرح، مطالب زیر را مطرح می‌کند.
  - ۱/۱. می‌خواهیم یک واقعه جذاب از دنیای فوتبال را بررسی کنیم. این واقعه‌ی بسیار خاص در کمتر از ۱۰ دقیقه، حدود ۱۰۰ هزار نفر را شوکه کرد. شاید شما هم شبیه آن را سراغ داشته باشید؛ اما بد نیست دقیق تر به این واقعه نگاه کنیم. این واقعه برای مخاطبانی که سالهای بعد با خبر می‌شوند خیلی تعجب برانگیز است. دو مسابقه که هر کدام حکم فینال بازی‌های لیگ برتر را دارد، بین چهار تیم به صورت همزمان برگزار می‌شود. یک مسابقه در تبریز بین تراکتور و نفت تهران و یک مسابقه در اصفهان بین سایپا و سپاهان در حال برگزاری است. سه تیم (سپاهان، تراکتور و نفت تهران) برای قهرمانی لیگ برتر با یکدیگر رقابت می‌کنند.
  ۲. مربی جدول امتیازات سه تیم را برای متربیان ارائه می‌کند.
- ۲/۱. این جدول امتیازات ۳ تیم، قبل از شروع بازی فینال لیگ برتر است.

فینال لیگ برتر		
نام تیم	تفاضل گل	امتیاز
تراکتور	23	57
نفت	18	57
سپاهان	18	56

۳. سپس مربی در رابطه با سوالات زیر با مربیان گفت و گو می‌کند.
 ۳/۱. به نظر شما کدام تیم شانس بیشتری برای قهرمانی دارد؟ چرا؟
 ۳/۲. در چه صورت نفت یا سپاهان قهرمان لیگ برتر می‌شود؟
 ۳/۳. تصور کنید تیم شهرتان برای اولین بار و پس از سالها قهرمان لیگ شود. حس خود را بیان کنید. (با این تصور که قرار است برای اولین بار جام قهرمانی به شهر شما بیاید)

وظایف مربی: هدف از بررسی جدول امتیازات و صحبت در رابطه با قهرمانی لیگ برتر آن است که مربیان حساسیت بازی را متوجه شوند. همچنین متوجه شوند تیم تراکتور شانس بیشتری برای قهرمانی بین دو تیم دیگر را دارد. مربیان نباید درگیر حواشی بازی و اختلافات قومیتی شوند. بیشتر دنبال این هستیم که مربیان حساسیت بازی را درک کنند. هرچقدر این حساسیت را بیشتر درک کنند قسمت های بعدی درسنامه به درستی محقق می‌شود.

۴. مربی مطالب زیر را مطرح و سپس قسمت اول بازی را برای مربیان پخش می‌کند
 ۴/۱. در جریان باشید نتیجه مساوی در بازی سپاهان و نتیجه مساوی در بازی تراکتور باعث می‌شود تراکتور قهرمان شده و برای اولین بار جام به تبریز برود.
 ۴/۲. (لینک قسمت اول در پیوست موجود است). یا می‌توان از ابتدای گفتگو کلیپ اصلی مربوط به بازی را تا دقیقه ۱۲:۵۲ پخش کرد

۵. بعد از پخش قسمت اول مربی سوالات زیر را برای مربیان مطرح می‌کند.
 ۵/۱. آخر چه اتفاقی افتاده؟ چرا هم سپاهان و هم تراکتور اعلام قهرمانی می‌کنند؟ قضیه چیست؟
 ۵/۱/۱. یکبار دیگر جدول امتیازات را بررسی کنید آیا امکان دارد هر دو تیم قهرمان شوند؟ چرا؟
 ۵/۲. اگر شما طرفدار تیم تراکتور بودید چه اقدامی انجام می‌دادید؟ چرا؟

۶. مربی مطالب زیر را بیان می‌کند سپس قسمت دوم کلیپ را پخش می‌کند
 ۶/۱. ادامه ماجرا را از تبریز بررسی و شروع می‌کنیم. ببینیم حال و هوای تماشاچی‌ها به چه صورت است.

۶/۲. (لینک قسمت دوم در پیوست موجود است). یا از دقیقه ۱۲:۵۲ تا ۱۶:۵۴ از کلیپ اصلی پخش می‌شود.

۷. مربی برای جمع بندی قسمت دوم، سوال زیر را مطرح می‌کند. متریبان به صورت فردی پاسخ می‌دهند.

۷/۱. به نظر شما از ابتدا چه واکنشی باید در برابر با خبر ۲-۲ شدن بازی سپاهان نشان داد؟
۸. سپس مربی سوال دو قطبی زیر را برای متریبان مطرح می‌کند. او متریبان را برای پاسخ به سوال به دو دسته تقسیم می‌کند. موافقان سمت چپ و مخالفان سمت راست می‌نشینند و نمایندگان آنها صحبت کنند و دو تا سه نفر هم از هر طرف حرف نمایند خود را تکمیل کنند.

۸/۱. فرض کنید شما تماشاگر هستید یا کادر فنی. واکنش شما به این خبر، آن هم در شرایطی که دسترسی به اصل خبر ندارید و اختلال ارتباطی وجود دارد چیست؟ آیا خبر را قبول می‌کنید یا قبول نمی‌کنید؟ چرا؟
موارد زیر را حتما تاکید کنید:

- اختلال ارتباطی
- شرایط و فشاری که در ورزشگاه به واسطه این خبر بوجود آمده است. همه صد هزار نفر غرق در شادی شده اند
- کمتر از ۶ دقیقه به پایان بازی باقیمانده

۹. **مربی برای جمع بندی سوال نهایی زیر را مطرح می‌کند.**

۹/۱. سوال نهایی از نمایندگان اصلی از هر طرف:

۹/۱/۱. **تکلیف شما با این خبر چیست؟**

- اگر خبر را قبول می‌کنید ملاک شما چیست؟
- اگر خبر را قبول نمی‌کنید ملاک شما چیست؟ چه چیزی تعیین کننده است در اینکه با این خبر چه کنیم؟

۹/۲. **تکرار سوال به شکل دیگر:** با توجه به شرایطی که تماشاگر و بازیکن و کادر فنی وجود دارد چه واکنشی نسبت به خبر دارید؟ چطور شرایط را در نظر می‌گیرید؟

وظایف مربی:

۱. متریبان درگیر پیدا کردن مقصر نشوند.
۲. هدف از بررسی سوالات بالا توجه به ضرورت اصل خبر هست. متریبان معمولا به راحتی اخبار را قبول می‌کنند. دنبال این هستیم که متریبان ضرورت فهم یک خبر را متوجه شوند. آنها احتمال دهند یک خبر ممکن است اشتباه باشد.
۳. مربی نباید موضع گیری خاصی داشته باشد. باید تفکر مربی به کار گرفته شود.
۱۰. سپس مربی مطالب زیر را برای متریبان مطرح می‌کند.
۱۰/۱. فرض کنید کادر و بازیکنان تیم به خبر توجه نمی‌کردند آیا احتمال داشت روند بازی جور دیگری رقم بخورد؟ نظرات مربی و کادر تیم را ببینیم.
۱۱. مربی قسمت سوم کلیپ را برای متریبان پخش می‌کند. (لینک قسمت سوم در پیوست موجود است). یا از دقیقه ۱۶:۵۵ تا ۱۹:۵۲ از کلیپ اصلی پخش می‌شود

مرحله دوم

هدف: ضرورت موضع گیری در زندگی واقعی

خروجی اجرایی: مناظره

زمان: ۳ ساعت

این مرحله در صورتی که مدرسه دارای کلاس های متعدد باشد و مرحله اول در کلاسها اجرا شود، قابلیت اجرای درون کلاسی و بین کلاسی را دارد. ابتدا اجرای کلاسی آن را دنبال می کنیم و در انتها شکل دوم و مدرسه ای آن را بیان خواهیم کرد.

شکل کلاسی:

۱. مربی ابتدا سوال زیر را برای متربیان مطرح می کند. ضرورتی ندارد متربیان به سوال پاسخ دهند. سوالها جهت آماده شدن ذهن آنها مطرح می شود.
  - ۱/۱. آیا ممکن است چنین چیزی در ابعاد جدی تری و مهم تری برای ما اتفاق بیفتد؟
  ۲. سپس مربی سوال اصلی زیر را برای متربیان مطرح می کند. پاسخ متربیان را دسته بندی می کند و برای هر دسته یک عنوان قرار می دهد.
    - ۲/۱. شما نمونه خبری سراغ دارید که چند ویژگی را کنار هم داشته باشد؟
      - ✓ خبر خیلی مهم
      - ✓ حساس بودن شرایط
      - ✓ سخت بودن تشخیص صحت خبر
    - ۲/۲. مثلا خبری که یک خانواده را از هم متلاشی کند؟ یا یک جامعه، همه داشته هاش را بابت آن خبر هزینه کند.
  ۳. متربیان نظراتشان را مطرح می کنند. مربی نظرات آنها را یادداشت می کند.
  ۴. مربی مطالب زیر را برای متربیان مطرح می کند.
    - ۴/۱. من در مواردی که مطرح کردید نمی خواهم قضاوتی داشته باشم و این را به خودتان واگذار می کنم و مطمئن هستم شما می توانید قبل از قضاوت نسبت به هر خبری به ملاک هایی دست پیدا کنید که خودتان قدرت تشخیص یک خبر صحیح از یک خبر ساختگی را پیدا کنید. ما خودمان هم می توانیم درست تصمیم بگیریم و حتما با مهارت های درست پشتوانه محکمی هم برای این تصمیم ها فراهم خواهیم کرد. بنابراین برای اینکه کلاه گشادی سرمان نرود و دستمایه تمسخر آیندگان (اشاره به فیلم) نشویم، درسی بزرگ برای همه دنیا و آینده خودمان فراهم کنیم. ما در یک صحنه مشترک اگر مخالف هستیم یا حتی موافق، هر صحنه ای که باشد اولاً می خواهیم روی ورودی اطلاعاتمان کنترل داشته باشیم و اجازه آن را دست هیچ کس ندهیم. اجازه ندهیم کسی با مهندسی اخبار ما را جهت دهی کند و ابزار خودش قرار دهد.

۵. سپس مربی سوال دو قطبی زیر را مطرح می‌کند.

۵/۱. آیا ضرورتی دارد بر روی اخباری که شنیده می‌شود حساس بود یا حساس نبود؟ چرا؟

۵/۲. چگونه خبر صحیح را از غلط تشخیص دهیم؟

وظایف مربی: اگر مخالفی وجود نداشت، مربی خودش به بعضی از دلایلی که از سمت چنین گروهی می‌تواند مطرح شود اشاره کند تا این دوقطبی دقیق و دلایل متربیان محکم شود. (مثلا ما که وقت نداریم بر روی اخبار دقیق بشویم. معمولا اخبار واقعیت را مطرح میکنند. وقتی همه به چیز را میگویند قطعاً آن حقیقت دارد). مربی در این دلایلی که بیان می‌شود به نکات زیر توجه داشته باشد و در موقعیت مناسب روی مواردی که از زبان بچه‌ها بدست می‌آید تاکید کند:

✓ احتمالات خبر:

- خبری که از اساس غلط است
- واقعه ساختگی که از آن واقعیت یک خبر هم تولید شده
- خبری که یک قسمتش درست و قسمت دیگر آن تغییر کرده است.
- خبری که زمان آن مربوط به امروز نیست و طرحش در این زمان می‌تواند سوال برانگیز باشد.

✓ منافع تولید کننده خبر

✓ شرایط ما در زمانی که خبر تولید و منتشر می‌شود.

خود مربی موضع گیری خاصی نداشته باشد. توجه داشته باشیم که طرف مربی نوجوان است و لازم نیست نتیجه گیری خاصی را به او تحمیل کنیم. او باید فکر کند. متربیان باید اهل گفت و گو عقلانی بشوند. خودش تشخیص دهد. دنبال موضع گیری و تسلیم متربی نباشید.

شکل مدرسه‌ای:

۱. ابتدا مربی مطالب زیر را برای متربیان مطرح می‌کند.

۱/۱. قرار هست یک مناظره در سطح مدرسه برگزار شود. کسانی که تمایل دارند در یکی از طرفین مناظره شرکت کنند و آمادگی لازم برای صحنه اصلی را بدست بیاورند، ثبت نام کنند.

۱/۲. ممکن است این کار ۳ تا ۶ ساعت از زمان شما را نیاز داشته باشد.

۲. مربی ابتدا کار کلاسی مرحله اول که ذکر شد در بخش داوطلبین برگزار می‌کند. در نهایت از دو طرف بهترین افراد انتخاب شوند و در روز و ساعت مشخص شده، با حضور عموم دانش‌آموزان مناظره برگزار شود.

۳. مناظره بین نفرات شرکت کننده در رابطه با سوال زیر مطرح می‌شود؟

۳/۱. آیا باید نسبت به اخبار حساس بود یا نبود؟ چرا؟

۳/۲. چگونه خبر صحیح از غلط تشخیص داده می‌شود؟

ملاحظات مربیان:

۱. در این آماده سازی حداقل ۳ نفر مربی حضور داشته باشند و روند را طی کنند تا روی

اتفاقات و دلایلی که مطرح می‌شود بتوانند همفکری کنند.

۲. موعده برگزاری یکی از مربیان مجری مناظره می‌شود و دو نفر دیگر هر کدام کنار بچه های آن گروه قرار می‌گیرند
۳. راهبری که به صورت نامحسوس کنار بچه هاست، وظیفه‌اش این است که کمک دهد بچه‌ها با آرامش و نظم فکری به موارد مطرح شده بپردازند و با برخوردهای منطقی کار را جلو ببرند.
۴. تذکر مستمر به اینکه در این مناظره قرار نیست کسی سرکوب شود یا کسی برتری داده شود. قرار است با تلاش خودمان به دلایل محکم و درستی دست پیدا کنیم و این دو گروه به ما این کمک را خواهند کرد و سرعت دست یابی به نتایج بهتر را بیشتر خواهند کرد.

پیوست

لینک اصلی فیلم

<https://video.varzesh3.com/video/214673/%D8%AA%D8%B1%D8%A7%DA%A9%D8%AA%D9%88%D8%B1-%D9%86%D9%81%D8%AA-%D8%A8%D8%B2%D8%B1%DA%AF%D8%AA%D8%B1%DB%8C%D9%86-%D8%AF%D8%B1%D9%88%D8%BA-%D8%AA%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D8%AE-%D9%84%DB%8C%DA%AF-%D8%A8%D8%B1%D8%AA%D8%B1>

تذکر: قسمت های تقطیع شده از کلیپ اصلی در سایت bartar.app موجود است.

<https://bartar.app>